

SUNPINETM

Årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

VD-ord	4-5
Det här är SunPine	6-12
<i>Hållbarhetsredovisning</i>	
Medvetet hållbarhetsarbete	14-15
Produkternas klimatnytta och klimatpåverkan	16-17
Resurseffektivitet	18
Utsläpp från transporter	19
Utsläpp från produktionen	20
Arbetsmiljö, hälsa, säkerhet	21
Mångfald och likabehandling	22-23
Ansvarsfulla leverantörssamarbeten	24
<i>Årsredovisning</i>	
Förvaltningsberättelse	26-30
Resultaträkning	31
Balansräkning	32-33
Kassaflödesanalys	34
Noter	35-42
Underskrifter	42
Revisionsberättelse	43-45
Styrelse	46
Ledningsgrupp	47

Ett framgångsrikt år

Verksamhetsåret 2017 föll alla pusselbitar äntligen på plats och SunPine uppnådde den stabilitet och effektivitet i produktionen vi arbetat för under många år.

Vår arbetsprocess och produktion har optimerats och fungerar nu utan större störningar tack vare omfattande investeringar och ett fokuserat kvalitetsarbete. Vi nådde under 2017 rekordnivåer i såväl leveransvolymen som ekonomiskt resultat. Vi gjorde det dessutom uthålligt över hela året, vilket var en viktig milstolpe.

2017 blev således det år då vår strategi, verksamhetsinriktning och intensiva utvecklingsarbete alltsedan starten i maj 2013 fick sin kröning och belöning. Vi nådde uppsatta mål med råge genom att hela anläggningen och organisationen överträffade våra högt ställda förväntningar.

Redo för nya offensiva beslut

Vi är redan nu ett världsledande hållbart bioraffinaderi som erbjuder ett flertal gröna produkter som möter en god efterfrågan på marknaden. Nu går vi vidare och är redo att ta nya offensiva beslut för att utöka verksamheten genom nya kapacitetshöjande investeringar och satsa vidare på en över tid växande verksamhet för SunPine.

Vi ser att politiker i Europa och Sverige fattar viktiga beslut i syfte att driva på den gröna bränsleväxlingen. Här kan vi som företag spela en avgörande roll. Allt fler inser att vi behöver använda alla nya tekniska lösningar

som står till buds om vi ska klara de uppsatta klimatmålen och ställa om vår fordonsflotta till fossilfria drivmedel.

Fokus på total klimatnytta

Regeringens nationella samordnare för ett fossilfritt Sverige, Svante Axelsson, konstaterade i Dagens Industri den 10 mars 2017: "På frågan om det är el, biodiesel eller biogas som ska ersätta fossila bränslen är svaret på kort sikt: Allt kommer att behövas."

Av den anledningen är det viktigt att säkerställa att alla likvärdiga alternativ får samma förutsättningar. Fokus måste ligga på total klimatnytta för att vid utvärderingar och jämförelser kunna avgöra vilka biodrivmedel som kan bidra till att framtidens miljömål uppnås.

Axelsson noterar i sin artikel betydelsen av att undvika "de snubbeltrådar" som finns inom biobränsleområdet: "För det första riskerar reduktionsplikt att leda till kraftigt ökad användning av billig biodiesel som framställs av palmolja och dess restprodukt PFAD vilket vi redan ser tecken på i dag på den svenska marknaden. Ur klimatsynpunkt är dessa bränslen mycket negativa eftersom ökad användning leder till ökad regnskogsskövling. Importen av palmolja och PFAD bör kunna förhindras genom generellt ökade krav på klimatnytta och spårbarhet på alla biodrivmedel."

Förfinar löpande vår process

Med rätt förutsättningar kan SunPine år 2030 leverera 14 procent av behovet av all förnyelsebar diesel i Sverige. Det vore en oerhörd framgång om Sverige kunde ta den positionen och vara en internationell förebild. Jag är övertygad om att det hållbara svenska skogsbruket kan stå för en betydande del av Sveriges behov av förnyelsebara drivmedel.

Hållbarhetsarbetet är en naturlig del i SunPines verksamhet och genomsyrar hela vår verksamhet. Vi förfinar löpande vår industriella process och siktar långsiktigt på att fasa ut eldningsoljan och ersätta den med förnyelsebara och fossilfria alternativ. Under 2017 införde vi ett kvalitetsledningssystem och målet är att under 2018 ha en ISO 9001-certifiering. Vi påbörjar under 2018 också arbetet med en certifiering enligt hållbarhetsstandarden ISCC.

Säkerhetsfrågor har högsta prioritet i SunPine. Därför är det glädjande att vi även under 2017 levde upp till vår nolltolerans mot allvarliga olyckor. SunPine har sedan starten aldrig haft en arbetsplatsolycka som resulterat i frånvaro påföljande dag. Det är något att vara stolt över. Men vi får aldrig slå oss till ro och vara nöjda, utan måste hela tiden arbeta vidare för att hålla frågan aktuell – varje dag för alla medarbetare.

SunPine – en verklig världsförbättrare

Under året påbörjade vi ett arbete med att formulera både en uppförandekod för våra medarbetare och en leverantörskod. I dessa lyfter vi frågor kring miljö, socialt

ansvar, affärsetik och mänskliga rättigheter. Vi vill skapa en tydlighet kring vad vi förväntar oss av kollegor och leverantörer. SunPines produkter är per definition hållbara, vilket kommer till uttryck i vår affärsidé: "SunPines process och medarbetare ska vara världsledande på tillverkning av förnyelsebara produkter baserade på ett hållbart skogsbruk".

Vi är alltså mer än bara ett världsledande bioraffinaderi. Vi är faktiskt en verklig världsförbättrare som levererar konkret klimatnytta. 2017 levererade SunPine rekordnivåer av detta.

Det gör mig både stolt och glad.

Magnus Edin, vd SunPine.

Världsledande bioraffinaderi

SunPine är ett världsledande bioraffinaderi, baserat på en svensk innovation och entreprenörsbedrift. Sunpine är i dag en etablerad miljardindustri som bidrar till den gröna omställningen och därmed förbättrar världen.

SunPine har en tydlig affärsidé kopplad till den gröna skogsnäringen i Sverige: "SunPines process och medarbetare ska vara världsledande på tillverkning av hållbara produkter baserade på ett hållbart skogsbruk".

SunPine levererar talldiesel från fabriken på Haraholmen i Piteå till Preem som förädlar den till världens enda Svanen-märkta diesel. Denna gröna diesel eliminerar varje år fossila koldioxid-utsläpp från cirka 160 000 dieselmotorer. Härigenom levererar SunPine per definition konkret klimatnytta. Målsättningen är att öka produktionsvolymerna ytterligare och vara en stark pådrivande faktor för en hållbar framtid. Därigenom kan SunPine bidra till att göra världen ännu lite bättre också i en nära framtid.

SunPines mål ställer stora krav på verksamheten i alla led och på alla nivåer. Grundläggande i detta är att SunPine baserar verksamheten på en råvara som är en restprodukt från massaindustrin och till detta adderar klimatsmarta processer. Det förstärker SunPines världsledande position.

SunPines fabrik är redan i dag till stor del fossilfri. De producerade produkterna hjälper andra industrier att producera hållbara konsumentprodukter och SunPines egen restprodukt i form av fjärrvärme bidrar till att värma upp närliggande industrier.

SUNPINES FÖRDELAR

Förnyelsebar – för varje avverkat träd planteras minst två nya i Sverige....

Minskar inte matutbudet i världen – produceras inte av livsmedel.

Förstör inte åkermark – skogsmark förblir skogsmark.

Restprodukt – tallolja återvinns ur en industriell restprodukt från sulfatmassabruk.

Minskar CO₂ – minskar utsläppen med upp till 90 procent.

VERKSAMHETEN I SIFFROR

1,2 Miljarder i omsättning **48** Anställda **>100** arbetstillfällen skapades i regionen
100 Miljoner liter talldiesel per år **250** Tusen ton CO₂ reduceras per år

DET HÄR ÄR SUNPINE

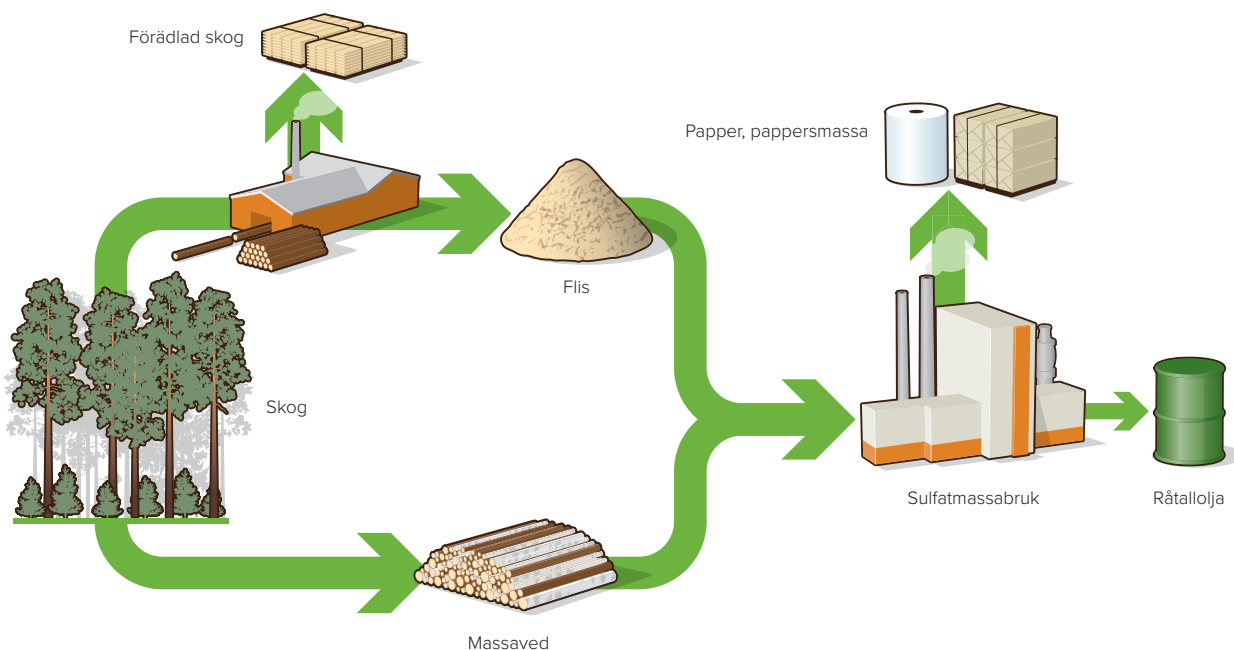
En hållbar industriell process

SunPines produktionsprocess förfinas ständigt för att leverera optimala produkter inom den gröna näringen på ett hållbart sätt.

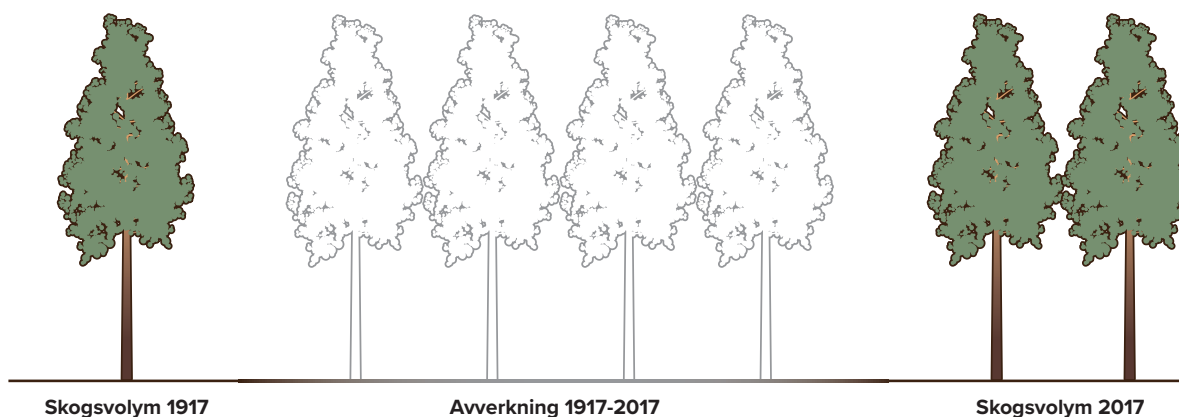
SunPines fabrik på Haraholmen i Piteå har under åren vidareutvecklats, anpassats och optimerats i takt med att ny teknik installerats i syfte att höja effektiviteten, men också stabiliteten i produktionsprocessen. Utmaningar som uppstått längs vägen har lösts med nya tekniska lösningar. Genom utvecklandet av världsledande tekniska innovationer har SunPine gått i frontlinjen för att skapa inte bara hållbara produkter, utan även en hållbar framtidsinriktad industri.

Tillverkningsprocessen är redan i dag till stora delar fossilfri, men det långsiktiga målet i SunPines hållbarhetsarbete är att helt eliminera användningen av fossila bränslen.

Under 2017 infördes ett kvalitetsledningssystem och under 2018 är målsättningen att slutföra en ISO 9001-certifiering. Dessutom har ett arbete med ISCC-certifiering påbörjats.

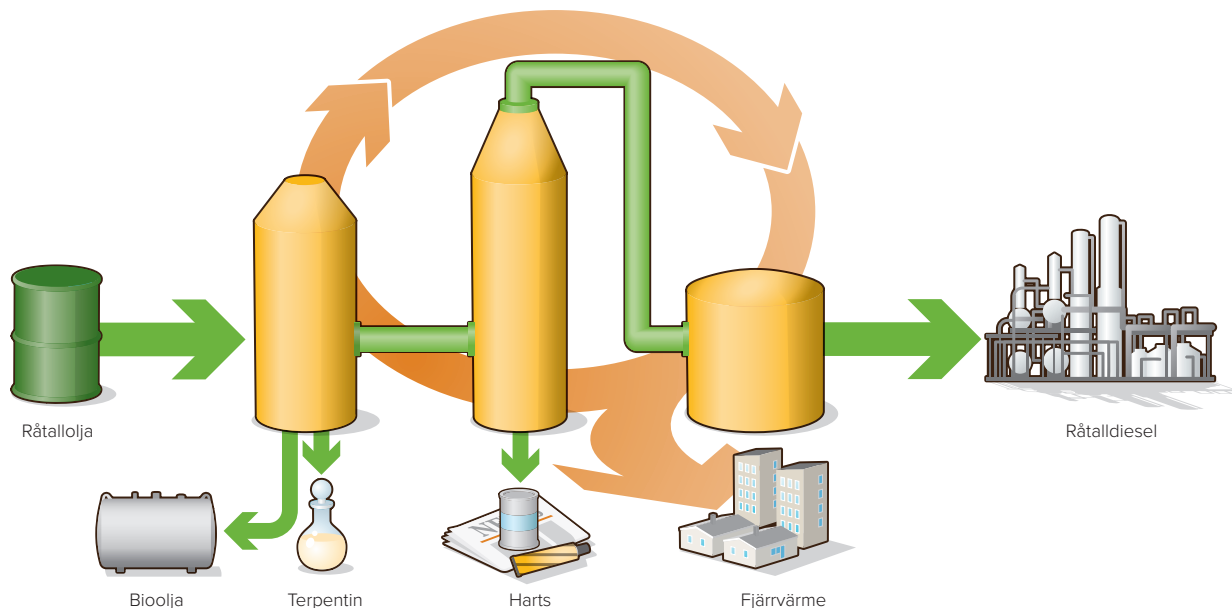
Det svenska hållbara skogsbruket levererar timmer till sågverken som i sin tur levererar konstruktionsvirke till byggindustrin och flis till pappersbruket. Massaved går också direkt till massabruken som vid produktion av barrsulfatmassa tar tillvara restprodukten råtalolja som levereras till SunPine.

Skogsråvaran är förnybar, nedbrytbar och återvinningsbar. Talloljan, som är råvaran för SunPine, är till största delen av svenskt ursprung och är en restprodukt från de svenska massabruken. På grund av de krav som gäller för det hållbara svenska skogsbruket, är råvaran spårbar.

Tack vare att svensk skogsvårdslagstiftning haft återplanteringskrav i mer än 100 år har Sverige idag ungefär

dubbelt så mycket skog som för 100 år sedan, trots att det skördats ungefär fyra gånger den ursprungliga stående volymen träd sedan tidigt 1900-tal. Hela 70 procent av Sveriges yta består av skog som erbjuder många värden. Samtidigt kan skogen ses som en väl tilltagen grön oljereserv.

Talloljan som levereras till SunPine hettas upp och vid olika temperaturer frigörs de beståndsdelar som SunPine använder för att producera bioolja, terpentin, harts, fjärrvärme och talldiesel - världens enda Svanen-märkta diesel som tillverkas av Preem.

Hållbara produkter

SunPine levererar innovativa och hållbara produkter baserade på tallolja, en restprodukt från massabruken vars produktion är baserad på förnybar skogsråvara. SunPines produkter finns idag på världsmarknaden i allt från Svanen-märkt diesel till väldoftande parfym.

Talldiesel

Talloljan är en restprodukt från sulfatmassabruken. Den förädlas i en energieffektiv industriprocess till SunPines unika talldiesel som via Preem gett Sveriges bilister marknadens enda Svanen-märkta diesel. SunPines produktion uppgick under 2017 till 104 miljoner liter talldiesel. Den positiva klimateffekten av denna produktionsvolym motsvarar ett minskat fossilt koldioxidutsläpp med 250 000 ton per år. Det är lika mycket som knappt 160 000 dieselmotorer släpper ut per år.

Harts

SunPine framställer även en grön hållbar harts ur tallolja. Harts har använts av människan under lång tid, bland annat för att tätat båtar, till färgproduktion och plaster. SunPines harts används som råvara vid tillverkning av en mängd olika produkter, exempelvis tillverkar företaget Lawter trycksvärta av harts. Andra användningsområden är exempelvis limtillverkning. Harts används även inom musikbranschen, där violinister gör sin stråke sträv med harts, balettdansare ger sina skor bättre fäste med harts. Produktionskapaciteten avseende harts är cirka 24 000 ton per år.

Bioolja

SunPine tillverkar bioolja som är hållbarhetscertifierad av energimyndigheten och utgör därmed en grön eldningsolja.

Bioolja ett förnyelsebart alternativ till fossila eldningsoljor för industrin och har flera framtida utvecklingsmöjligheter, exempelvis produktion av bensin eller smörjningsoljor.

Bioolja innehåller steroler, vilket innebär möjligheter att utveckla kolesterolsänkande livsmedel eller läkemedel ur biooljan. SunPine tillverkar cirka 50 000 ton bioolja per år.

Terpentin

Terpentin är en hållbar produkt som utvinns ur skogsråvara. Efterfrågan på rå sulfatterpentin (crude sulphate turpentine) ökar på den internationella marknaden. Det är en extremt illaluktande kemikalie som används inom tung industri, men även för parfymtillverkning, och ska inte förväxlas med den terpentin som används i målarfärg. SunPine tillverkar cirka 2 000 ton rå sulfatterpentin årligen.

Fjärrvärme

SunPines verksamhet genomsyras av ett hållbarhetsperspektiv från råvaran, som är en restprodukt från massabruken, till den egna restprodukten, spillvärme. SunPines industrianläggning är i grunden energieffektiv och tillverkningsprocessen kräver såväl uppvärmning som nedkylning. Nedkylningsprocessen genererar varmt vatten som används till fjärrvärme, dels i SunPines egen anläggning, dels i andra större industrilokaler i regionen via fjärrvärmenätet. SunPines fjärrvärmeleveranser uppgår årligen till cirka 1 500 000 kWh och säljs via Piteå Energi.

En entreprenöriell resa

Lars Stigsson.

SunPine grundades av entreprenören Lars Stigsson, som sålde in konceptet till Sveaskog, Preem och Södra skogsägarna som vardera ställde upp med 100 MSEK så att en fullskalig fabrik skulle kunna byggas.

De första medarbetarna anställdes 2007 och under 2008 beviljades miljötillståndet.

Hösten 2009 påbörjades fabriksbygget.

SunPines industrianläggning invigdes i maj 2010 och produktionen av talldiesel inleddes. Den första leveransen till Preem genomfördes i oktober samma år.

Under de påföljande åren, fram till mars 2013, låg stort fokus på att få bort flaskhalsar och att uppnå en stabil produktion. Den planerade

produktionskapaciteten uppnåddes 2013, vilket också blev det andra året som bolaget redovisade positivt resultat. Den initiala investeringen uppgick totalt till cirka 350 MSEK.

Våren 2014 beslutade SunPine att fabriken skulle byggas om för att även kunna tillverka en ny produkt – harts. Harts är en befintlig produkt på världsmarknaden som inte är beroende av politiska beslut. Investeringen gjordes huvudsakligen för att ge SunPine ytterligare ett ben att stå på och samtidigt öka lönsamheten. Företaget Lawter, ägt av Harima Chemicals i Japan, blev ny delägare. Den nya produktionsanläggningen togs i drift i december 2015. Investeringen uppgick totalt till cirka 210 MSEK.

Nästkommade år 2016 kan bäst beskrivas som ett uppstartsår med återkommande driftstopp och ett antal kompletterande åtgärder. Under slutet av 2016 hade den egna organisationen lyckats skapa en stabil produktion med bra tillgänglighet. Den strategi, den inriktning och det utvecklingsarbete som är nedlagt sedan maj 2013 fick sin kröning och belöning under 2017. De uppsatta målen nåddes och hela anläggningen och organisationen överträffade förväntningarna.

Invigning 2016.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

Målmedvetet hållbarhetsarbete

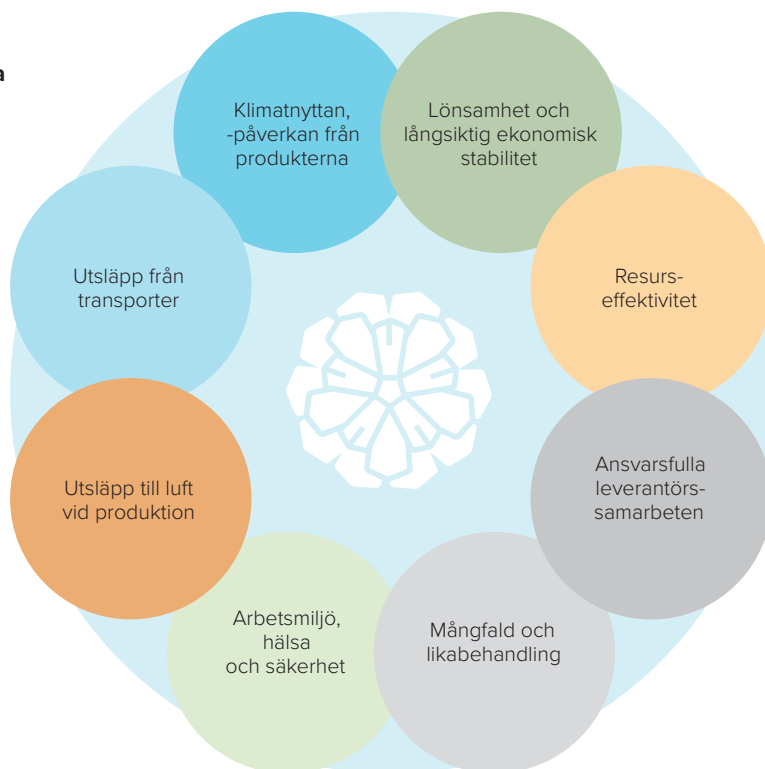
SunPine har allt sedan starten utvecklat verksamheten med hållbarhetsaspekter i fokus. Under 2017 införde SunPine ett kvalitetsledningssystem och påbörjade arbetet med en väsentlighetsanalys, allt för att underlätta styrning, uppföljning och kommunikation kring viktiga frågor.

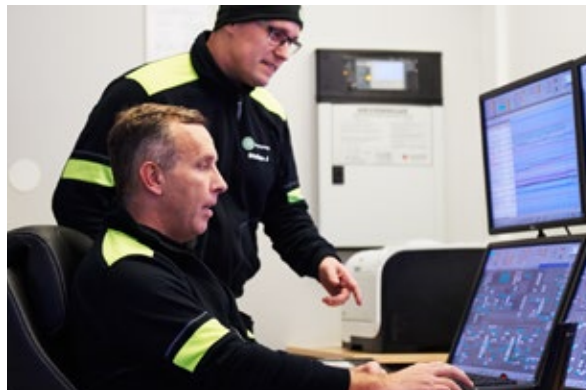
Intressentdialog och väsentlighetsanalys

SunPine genomförde under slutet av 2017 och början av 2018 en intressentdialog och väsentlighetsanalys som ett led i vidareutvecklingen av hållbarhetsarbetet och som underlag för bolagets hållbarhetsrapport. Syftet med detta var att identifiera de viktigaste fokusfrågorna i hållbarhetsarbetet. I intressentdialogen deltog kunder, ägare, leverantörer, boende i närområdet, transportörer, branschorganisationer och ideella, ickestatliga organisationer.

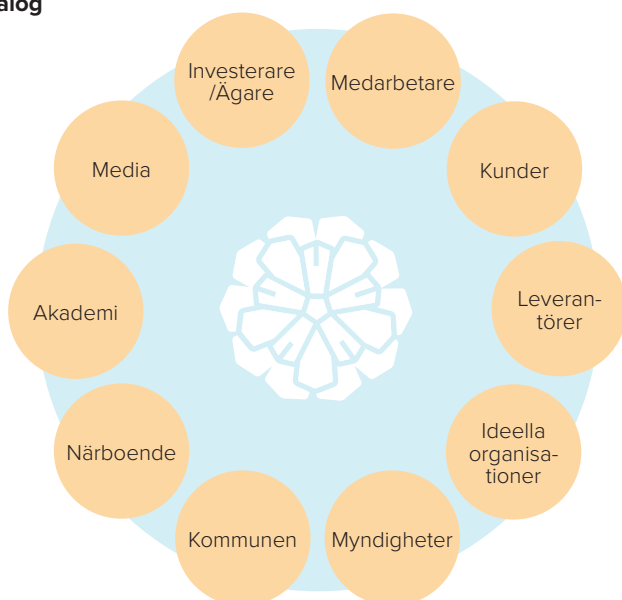
Sammanlagt genomfördes tio telefonintervjuer där deltagarna fick prioritera och diskutera vilka hållbarhetsfrågor de ansåg vara mest väsentliga för SunPine. Dialogen kompletterades genom att några av SunPines medarbetare och medlemmar i ledningsgruppen utförde samma övning. Resultaten från intressentdialogen diskuterades och nyanserades på en workshop med nyckelpersoner i företaget som mynnade ut i ett antal väsentliga hållbarhetsfrågor. Dessa ligger till grund för innehållet i hållbarhetsredovisningen.

SunPines väsentliga hållbarhetsfrågor

Löpande dialog

SunPine har en löpande dialog med viktiga intressentgrupper såsom ägare, medarbetare, kunder, leverantörer, kommunen, myndigheter och närboende. SunPines ambition är att alltid vara öppen med relevant information av intresse. Utvecklingen av hållbarhetsredovisningen är ett ytterligare steg i SunPines process för ökad transparens kring företagets verksamhet.

Nytt kvalitetsledningssystem

Inriktningen för SunPines kvalitetspolicy ligger på högkvalitativa produkter, nöjda kunder, ständiga förbättringar i verksamheten, bra ledarskap och goda leverantörsrelationer. Under 2017 påbörjade SunPine uppbyggnaden av ett kvalitetsledningssystem enligt ISO 9001, med ambitionen att certifiera detta under 2018.

Inom kvalitetsledningssystemet finns nyckeltal för bolagets alla processer och dessa följs upp månadsvis. Bland nyckeltalen finns nolltolerans för olyckor avseende människor och miljö, kundnöjdhetsmål samt mål för stabil och lönsam produktion.

Tillståndspliktig verksamhet

SunPine bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Det nya miljötillståndet som togs i bruk den 18 juni 2014 omfattar anläggande och drift av en biodieselanläggning med fysikaliska processer. Tillståndet gäller för en årlig produktion upp till 250 000 ton kemiska produkter i form av råtalldiesel, bioolja, hartssyror, terpentin och andra liknande produkter.

Produkternas klimatnytta och klimatpåverkan

Klimatnyttan utgör kärnan i SunPines affärsidé. Genom förädling av en restprodukt från skogsindustrin tar SunPine tillvara resurser på ett effektivt sätt. SunPines förnybara dieselprodukt ersätter fossilbaserad diesel och bidrar därmed till en positiv klimatpåverkan genom minskade koldioxidutsläpp från transportsektorn.

Energi- och resurseffektivt kretslopp

SunPine är världsledande vad gäller framställning av andra generationens drivmedel från förnybara källor tack vare utnyttjandet av en restprodukt från skogsindustrin som råvara och en produktion som är energi- och resurseffektiv. Det unika i SunPines tillverkningsprocess är kombinationen av råvara och tillverkade produkter samt ett relativt lågt energibehov i industrianläggningen.

SunPine använder råtalolja som råvara. Det är en restprodukt från sulfatmassaindustrin. SunPine var först i världen med att utvinna förnybar diesel från råtalolja i den unika produktionsanläggningen i Piteå. Ur råtaloljan producerar SunPine råtalldiesel, harts, terpentin och bioolja.

Biprodukten bioolja är ett förnybart bränsle som kan ersätta fossila eldningsolja och som säljs vidare, bland annat tillbaka till massaindustrin. SunPine arbetar aktivt för att öka användningen av den egna biooljan för den egna energiförsörjningen. Ur resterande biprodukter kan ytterligare värdefulla komponenter komma att utvinnas framöver. Läs mer om SunPines arbete för resurseffektivitet på sidan 18.

Kraftigt minskade koldioxidutsläpp

SunPines produkter bidrar till att utsläppen av växthusgaser minskar betydligt. Råvaran kommer till största delen från svenska skogar där SunPine ställer krav på att råtaloljan ska komma från ett hållbart och ansvarfullt

drivet skogsbruk i enlighet med Energimyndighetens krav på hållbarhetsbesked. De hållbarhetskriterier som ska uppfyllas för biodrivmedel eller flytande biobränslen omfattar krav på minskade utsläpp av växthusgas och särskilda krav på markanvändning. Det finns dessutom krav på fysisk spårbarhet av bränslet vilket innebär att aktörer i hela produktionskedjan har ett ansvar att uppfylla hållbarhetskriterierna och att lämna information vidare till nästa aktör i produktionskedjan om hur detta sker. Den koldioxid som frigörs vid förbränning av SunPines förnybara diesel har ur ett långsiktigt perspektiv därför endast en liten klimatpåverkan sett som en del av ett kretslopp där koldioxid åter binds i biomassa.

Under 2016–2017 genomfördes en "well to tank"-analys av SunPines råtalldiesel som bland annat inkluderade bolagets transporter. Analysen utgick från att 100 procent av eldningen skedde med bolagets egenproducerade bioolja. Det fossila koldioxidutsläppet från SunPines process är i analysen 2,16 g CO₂-eq/MJ, se diagram på sid 17.

Under 2017 producerade SunPine 104 miljoner liter råtalldiesel som i förädlad form används som bränsle vid olika slag av transporter. Om fossilbaserade bränslen (fossil diesel) hade använts istället skulle dessa transporter ha släppt ut 250 000 ton koldioxid. Sedan produktionsstarten har SunPine bidragit till att koldioxidutsläppen från fossila bränslen minskat med mer än 1,5 miljoner ton.

Självförsörjande på egna biobränslen

För att ytterligare minska produkternas klimatpåverkan har SunPine som mål att vara självförsörjande på egna biobränslen för sin produktion. Sedan ombyggnationen 2015 har bolaget successivt kunna öka användningen av egenproducerad bioolja och det långsiktiga målet är att den helt ska ersätta fossil lättolja (eldningsolja). Under 2017 installerades ny utrustning för att möjliggöra drift-säker eldning av biooljan, som under 2017 i genomsnitt

stod för 40 procent av energibehovet. För att kunna fasa ut mer av resterande delen fossil olja krävs ytterligare åtgärder som är planerade att genomföras under 2018.

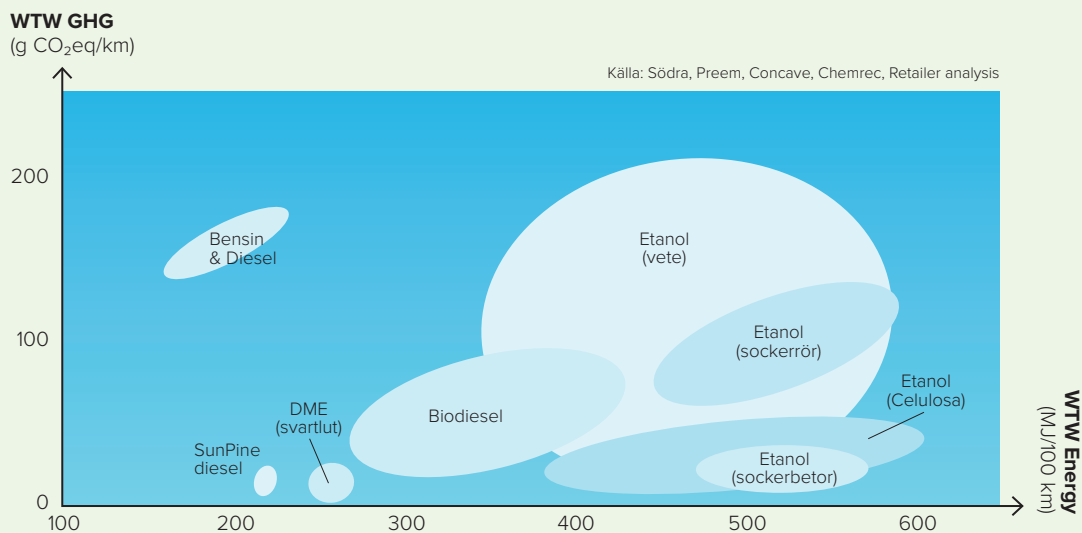
Samtliga egna lokaler värms upp med värme från produktionsprocessen. Överskottet säljs som fjärrvärme till Piteå Energi, som även levererar el till SunPine från en annan förnybar källa, vattenkraft.

Fossila koldioxidutsläpp från framställning av råtalldiesel beräknat på 164 000 ton tallolja, enligt well to tank-analys genomförd 2017*

Avseende	Fossila koldioxidutsläpp (ton CO ₂ -eq)	Fossila koldioxidutsläpp (g CO ₂ -eq/MJ)
Råvara	0	0
+ Transport och elförbrukning	1 840	0,56
+ SunPine process	7 094	2,16
= Ackumulerad belastning	8 934	2,72

* Med antagande om 100% användning av egenproducerad bioolja.

Koldioxidutsläpp och energiåtgång enligt well to wheel-analys genomförd 2010

Diagrammet visar att SunPines diesel utmärker sig som bäst i klassen mot andra biobränslen, då liten mängd tillförd energi behövs för att ta fram bränslet. Dessutom visas att de fossila utsläppen av koldioxid är 89% lägre från SunPines diesel, jämfört med konventionell diesel och bensin.

Resurseffektivitet

SunPine har en unik produktionsprocess som är både energi- och resurseffektiv. I ambitionen att kontinuerligt effektivisera energianvändningen inleddes ett systematiskt utvecklingsarbete med förebyggande underhåll under 2017.

Förebyggande underhåll

Förebyggande underhåll har identifierats som en av SunPines viktigaste frågor för att förbättra resurseffektiviteten ytterligare. Ett produktionsstopp innebär ökad energianvändning, ökad vattenförbrukning och inte minst ökat avfall orsakat av exempelvis materialbyten. Genom förebyggande underhållsinsatser minskar risken för onödiga stopp varvid en resurssnålare produktion med hög tillgänglighet uppnås.

Under 2017 införde SunPine nya underhållsrutiner. Dessa innebär att insatser nu i högre grad görs i före-

byggande syfte, varvid behovet av akuta reparationsinsatser kunnat minskas. De nya rutinerna har bidragit starkt till att produktionsprocessen både ökat tillgängligheten och resurseffektiviteten. Under 2017 inträffade 18 oplanerade produktionsstopp. För produktionen av råtalldiesel var tillgängligheten 98,5 procent för 2017, exklusive planerade stopp. Under 2018 kommer SunPine att investera i ett systemstöd för att ytterligare systematisera underhållsarbetet och därmed kunna följa utvecklingen av viktiga nyckeltal med ännu större precision.

Energikartläggning

Under 2017 genomförde SunPine en energikartläggning, utifrån ett krav i bolagets miljötillstånd. Kartläggningen visade att energieffektiviteten vid slutet av 2017 jämfört med årets början ökade, bland annat som en effekt av de genomförda effektiviseringsåtgärderna. Kartläggningen identifierade även en rad förbättringspunkter som SunPine kommer att arbeta vidare med under 2018. Exempelvis kommer arbeten att genomföras för att identifiera och minimera läckage av tryckluft, något som orsakar ökad energiförbrukning.

Användning av restprodukter och minimering av avfall

Ett prioriterat område för SunPine är att minska volymen av restprodukter och avfall. Produktionsavfall uppstår exempelvis vid investeringsprojekt och underhållsarbeten och kan omfatta plåt, stålskrot, trä och farligt avfall. En restprodukt som SunPine arbetar för att minska är den vattenblandning som finns kvar efter råtalldieslans förbehandling. I stället för att skicka vattnet till deponi utvinns en extern part metaller och andra ämnen ur vattnet för användning i sin egen industriprocess.

Utsläpp från transporter

SunPine arbetar för att minska de fossila utsläppen från anlidade transporter. Det handlar exempelvis om att maximera andelen returtransporter och att öka volymerna per lastbilslass. För 2017 uppgick utsläppen från transporter till SunPine med totalt 1 010 ton koldioxidekvivalenter.

Effektiv logistik

Råvaran råttallolja transporteras med lastbilar från flera olika leverantörer runt om i Sverige. Majoriteten av den inköpta råttalloljan fraktas från svenska sulfatmassabruk. En viss del råvara köps även in från USA och transporteras via båt till Piteå hamn. Den färdiga produkten råttalldiesel skeppas via båt från Piteå till Preems raffinaderi i Göteborg. Harts transporteras i flytande form i uppvärmda containrar med båt till Belgien. Genom att hartsen inte kyls ner enligt konventionell process sparas den energi som annars hade krävts för att värma upp den igen hos mottagaren.

Returtransporter, större volymer och samtransporter

Ett viktigt fokusområde är maximering av andelen returtransporter så att tomma lastbilar undviks. Det innebär exempelvis att lastbilar som levererar råttallolja till produktionsanläggningen transporterar bioolja vid returtransporten. Under 2017 var andelen returtransporter 50 procent.

För lastbilstransporterna arbetar SunPine aktivt för att öka volymen per tankbil. Under 2017 undersökte

bolaget möjligheterna att frakta 75 ton per tankbil istället för tidigare 60 ton. Även båttransporterna optimeras och samtransporter sker tillsammans med andra aktörer. Exempelvis skeppas SunPines harts tillsammans med pappersprodukter från Piteås pappersbruk.

Förbrukat bränsle

Förbrukat bränsle transport tallolja*	(Ton CO ₂ eq)
+ E01	142
+ E02-5	162
+ Lastbilsdiesel	60
+ Diesel (tåg)	646
= Totalt belastning från transport	1 010

Fossila koldioxidutsläpp (ton CO₂eq) per bränsletyp för transporter till SunPine av 164 000 ton tallolja/år.

* WTT-analysen

Utsläpp från produktionen

SunPine redovisar sina utsläpp i en årlig miljörapport i enlighet med miljötillståndet från 2014. SunPines värden ligger långt under de tillåtna utsläppsnivåerna.

SunPines produktionsanläggning ligger på Haraholmen i Piteå hamn. Vid produktionen av SunPines produkter sker utsläpp till luft av mycket små mängder koldioxid (CO₂), svaveldioxid (SO₂), kväveoxider (NO_x) samt stoft/partiklar.

Kväveoxider och svavelgaser

För att minimera utsläppen av kväveoxider, och indirekt även minska bränsleförbrukningen i produktionsanläggningens panna, byggdes pannan om under 2017. Utsläppen av kväveoxider uppgick till 21 ton, vilket kraftigt understiger den tilldelade årsnivån om 100 ton.

SunPines råvara råttalloljan innehåller svavelföreningar som har sitt ursprung i tillverkningsprocessen vid sulfatmassabruken. Dessa frigörs vid uppvärmning. Den svaveldioxidgas som uppkommer luktar starkt men är inte hälsofarlig i små mängder. 99,9 procent av alla svavelföreningar och de flesta partiklar från pannan fångas upp i samband med att förbränningsröken duschas av innan den släpps ut genom anläggningens skorsten.

Under 2017 släpptes 0,07 ton svavelföreningar ut, vilket var långt under den tilldelade årsnivån om 25 ton.

Lukt

Även om svaveldioxiden inte är hälsofarlig i små mängder innebär lukten ett störande moment för boende i närområdet. SunPine arbetar kontinuerligt med att identifiera och bygga bort eventuella källor till läckage. Utmaningen ligger i att spåra de små källorna då även små volymer orsakar stark lukt. Under 2017 identifierades en lagercistern och en processtank som luktkällor. Dessa kopplades upp mot ett luftsystem för att förhindra spridning av lukt.

Under 2018 kommer SunPine att genomföra en förstudie för att se vilka åtgärder som behöver vidtas för att helt ta bort den manuella hanteringen av terpentin där gaser i nuläget läcker ut.

Provisoriska villkor rökgasemissioner (ton/år)

Parametrar miljötillstånd	2015	2016	2017	Villkor
SO ₂	0,09	0,09	0,07	25
Stoft	2,8	1,2	1,9	10
NO _x	13,2	6,9	9,0	100

* Svaveldioxid är klassad som hälsofarlig enligt CLP, men hälsopåverkan beror av koncentration och i SunPines fall rör det sig om mycket små mängder utsläpp.

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet

En säker arbetsmiljö är centralt för verksamheten. SunPines systematiska arbetsmiljöarbete syftar till att säkerställa god trivsel på en säker, hälsosam och utvecklande arbetsplats.

Förebyggande säkerhetsarbete

De allvarligaste riskerna i produktionen handlar om brandtillbud, explosion och läckage av exempelvis varma vätskor eller kemikalier. SunPine arbetar systematiskt för att förebygga olycksfall och ohälsa. Detta arbete innefattar en övergripande processbeskrivning för arbetsmiljö inklusive strikta rutiner, utbildningar, riskbedömningar och kontroller. Samtliga observationer, tillbud och olyckor registreras in av medarbetare och entreprenörer till ett avvikelshanteringssystem. Alla avvikelser behandlas och rotorsaksanalyser genomförs för att hitta grundorsaken till avvikelserna. Sedan starten av verksamheten har ingen allvarlig skada som lett till sjukfrånvaro inträffat. Under 2017 inträffade åtta mindre olyckor såsom halk- och skärskador. Även SunPines entreprenörer omfattas av arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet, läs mer om samarbetet med entreprenörer på sidan 24. SunPines mål för 2018 är fortsatt att inga olyckor med sjukfrånvaro som följd ska inträffa.

Medarbetardialog

I syfte att fånga upp eventuella andra risker kopplade till medarbetares välmående och den psykosociala arbetsmiljön genomförs årliga hälsokontroller. SunPine erbjuder även friskvårdsbidrag och under 2017 utnyttjade 50 procent av medarbetarna detta. Vidare ska två medarbetarsamtal genomföras varje år för att diskutera varje medarbetares situation och för att följa upp och sätta individuella mål. Under 2017 hade 87 procent av medarbetarna genomfört sina båda medarbetarsamtal och 100 procent hade haft ett medarbetarsamtal. Målet för 2018 är att samtliga medarbetare ska ha haft sina två medarbetarsamtal under året.

Satsning på kompetensutveckling

SunPines ambition är att hålla en låg personalomsättning och samtidigt locka till sig ny och kompetent personal inom till exempel områdena process- och kemiteknik. En viktig del i detta är målmedvetna satsningar på kontinuerlig kompetensutveckling. Dessa satsningar fortsätter under 2018.

Observationer och olyckor

	2015	2016	2017
Observationer	64	95	98
Tillbud	71	122	74
Olyckor utan frånvaro	4	5	8
Olyckor med frånvaro	0	0	0

Mångfald och likabehandling

SunPine strävar efter lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter för alla medarbetare. Mångfald, likabehandling och nolltolerans mot diskriminering är förutsättningar för att bibehålla och attrahera kompetenta och engagerade medarbetare.

Rutin mot diskriminering

SunPine har ett tydligt regelverk för att motverka diskriminering, kränkande särbehandling och trakasserier. Samtliga medarbetare förväntas vara införstådda med och kunna detta regelverk som finns tillgängligt via SunPines dokumenthanteringssystem.

Eventuella överträdelse ska framföras till närmsta chef eller skyddsombud. Om medarbetaren har behov av externt samtalsstöd finns möjligheten att anonymt vända sig till företagshälsovården. Inga ärenden om diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier rapporterades in under 2017.

Jämställdhetsplan blir mångfaldsplan

SunPines jämställdhetsplan följs upp kontinuerligt. Målet är en jämnare könsfördelning inom alla avdelningar och SunPine arbetar aktivt med olika åtgärder för att uppnå detta. Bland annat består varje rekryteringsgrupp av både kvinnor och män och gruppen söker aktivt

efter kandidater från det underrepresenterade könet.

Ett av flera viktiga jämställdhetsmål handlar om att öka medvetenheten om vad jämställdhet är och vad brist på jämställdhet kan innebära för SunPine.

Under 2018 kommer jämställdhetsplanen att utvidgas till att även omfatta en övergripande mångfaldsplan. SunPine har ett tydligt mål för att öka den etniska mångfalden och har därför utvecklat rekryteringsprocessen utifrån detta perspektiv.

Fokus på ledarskap

I en förhållandevis nyetablerad och växande organisation är ledarrollen central. Därför har chefer och ledare en viktig roll att som goda förebildar bidra till utvecklingen av företagskulturen i SunPine.

Genom satsningar på ledarskapsutbildningar och kompetensutveckling ges bolagets chefer och ledare bättre förutsättningar att leda och utveckla sina medarbetare.

Köns- och åldersfördelning per 2017-12-31

	Totalt antal	Kvinnor	Män	< 30 år	30-50 år	50 > år
Styrelse	5	2	3	0	2	3
Ledning	8	3	5	0	6	2
Administration (Ekonomi, Logistik, HR)	6	5	1	0	4	2
Teknik och underhåll	10	2	8	2	7	2
Produktion	21	6	15	5	15	2
Utveckling	3	2	1	1	2	0
Totalt	53	20	33	8	36	9

Ansvarsfulla leverantörssamarbeten

SunPine arbetar för långsiktiga relationer med sina leverantörer och gemensam utveckling i en hållbar riktning. Allt för att leva upp till visionen om en grön omställning baserad på produkter från ett hållbart skogsbruk.

Spårbar råvara

SunPines tillverkning av talldiesel baseras på råvaran råttalolja, en restprodukt i sulfatmassaindustrin. Cirka 75 procent av råvaran kommer från skandinaviska sulfatmassabruk, medan resterade 25 procent importerar, huvudsakligen från USA. Råvarans ursprung är en viktig parameter och SunPine följer i sin verksamhet Energimyndighetens hållbarhetsbesked och lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen. Ur hållbarhetssynpunkt är det ett absolut krav att SunPines leverantörer använder sig av hållbarhetsbesked för att säkerställa råvarans ursprung och mellanliggande processer, läs mer om kraven på sidan 16. Under 2018 kommer SunPine starta upp arbetet för certifiering enligt ISCC, en internationell standard för att säkerställa fullt spårbara leverantörskedjor och en råvara som inte riskerar att bidra till avskogning.

Samarbete och uppföljning

SunPine strävar efter att kontinuerligt utveckla långsiktiga och hållbara relationer med sina leverantörer. Cirka 90 procent av samtliga inköp avser råvara och transporter. Med dessa leverantörer görs årliga avstämningar. Vid inköp av transporter för SunPine en dialog med transportörerna kring insatser för att minska transporternas miljöpåverkan. På sikt vill SunPine till exempel att andelen biobränslen ska öka. Dialogen fokuserar även på frågor kring att stärka chaufförernas arbetsmiljö så att antalet arbetstimmar och lagenliga viloperioder säkerställs.

Utöver leverantörer av råvaror och transporter anlitar SunPine entreprenörer som utför underhållsarbeten vid SunPines anläggning i Piteå. Även entreprenörerna omfattas av SunPines regelverk avseende arbetsmiljö, hälsa och säkerhet. Uppsatta arbetsmiljörutiner måste följas och tillsammans med SunPine genomförs dagliga riskbedömningar för de arbeten som ska utföras. Innan entreprenörer får tillstånd att utföra arbeten i SunPines

anläggning ska en riskanalys genomföras och signeras av båda parter. Syftet med detta är att i förväg ta ställning till de risker som är förknippade med anläggningen och kunna vidta nödvändiga åtgärder för att minimera dessa.

SunPine köper även in olika industrivaror i samband med investeringar i anläggningen.

Genom den samordning som numera sker via funktionen inköp har såväl styrningen som uppföljningen av SunPines leverantörssamarbeten kunnat förbättras.

Uppförandekod med utvecklade krav

Under 2017 påbörjade SunPine arbetet med en uppförandekod för leverantörer. Målet är att den ska vara färdigställd och implementerad under 2018. Koden innefattar områdena miljö, arbetsmiljö, socialt ansvar, mänskliga rättigheter och affärsetik. Uppförandekoden kommer att ingå som bilaga i samtliga leverantörsavtal.

Rutiner för att motverka otillbörlig påverkan

Med utgångspunkt bland annat i den nya uppförandekoden kommer en workshop i affärsetik kopplat till inköp att genomföras för alla SunPines medarbetare under 2018. Därutöver kommer ett arbete att påbörjas för att ta fram en whistleblower-funktion till vilken medarbetare och andra ska kunna vända sig med eventuella synpunkter på sådant som kan innebära eller indikera brister på god affärsetik.

Under de senaste åren har alla inköp samlats till en gemensam inköpsfunktion. De införda inköpsrutinerna ökad tydligheten kring processerna för godkännande av leverantörer och avtalsskrivning. Härigenom har risken för otillbörlig påverkan i leverantörssamarbeten minskat. SunPine har även ett helt digitaliserat system för fakturor med fakturagranskning och attest i två olika steg avseende varje faktura.

ÅRSREDOVISNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

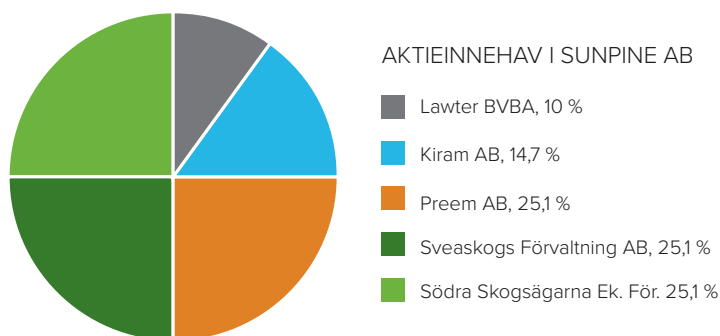
Styrelsen för SunPine AB, 556682-9122 får härmed avge årsredovisning för 2017.

Allmänt om verksamheten

Bolagets verksamhet är att producera råvara till andra generationens förnyelsebara fordonsdrivmedel baserad på skogsråvara. SunPine har två huvudprodukter; råtalldiesel som används som tillsats i dieseldrivmedel och harts som är en råvara för t ex trycksvärta, färger och lim. Bolaget har även två biprodukter; bioolja som används som energiråvara i pappersindustrin och terpentin som är en råvara till exempelvis parfymindustrin. Verksamheten bedrivs i Piteå.

Ägarförhållanden

Aktieinnehavet i bolaget fördelas enligt följande; Lawter BVBA 10 %, Kiram AB 14,7 % och resterande aktier ägs till lika delar, 25,1 % vardera, av Preem AB, Sveaskogs Förvaltnings AB och Södra Skogsägarna Ekonomisk Förening. Ägarkonsortiet i SunPine AB representerar hela förädlingskedjan från skogsråvara till förädling, marknadsföring och distribution av förnyelsebart dieselbränsle och harts.

Händelser under räkenskapsåret

Verksamhetsåret 2017 var det hittills bästa i bolagets historia vad gäller omsättning och resultat. Produktionen uppgick till 97 300 ton (104 010 Nm³) råtalldiesel (RTD). Priset på råvaran råtalolja (CTO), samt priset på RTD, följer index för olja på världsmarknaden. Oljepriset sjönk i början av året men från juli och framåt har oljepriset stigit stadigt.

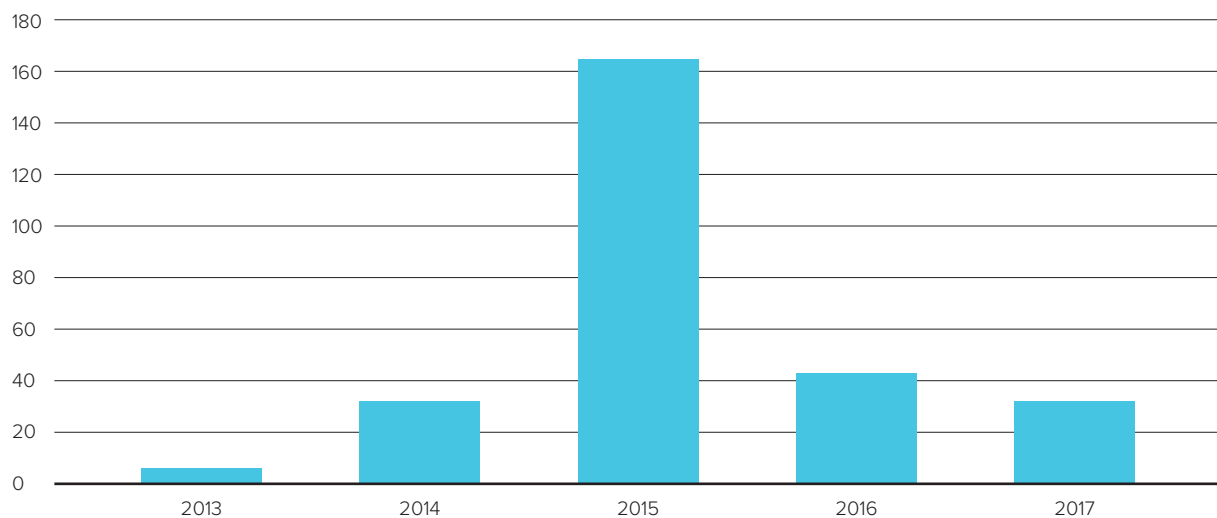
Produktionen var stabil och tillgängligheten överskred förväntningarna. Hartsproduktionen begränsades i början på året på grund av marknaden. Flexibilitet när det gäller produktionsstyrning gjorde att RTD-produktionen kunde ökas för att kompensera den lägre hartsproduktionen.

Eldning av bioolja (TOP) kom igång på allvar efter en del uppstartsproblem och utgjorde cirka 40 procent av den totala bränslevolymer till anläggningens panna.

Årets investeringar uppgick till 32 Mkr (f.å. 43 Mkr). Investeringsnivåer de senaste fem åren framgår av nedanstående diagram.

Investeringar, MSEK

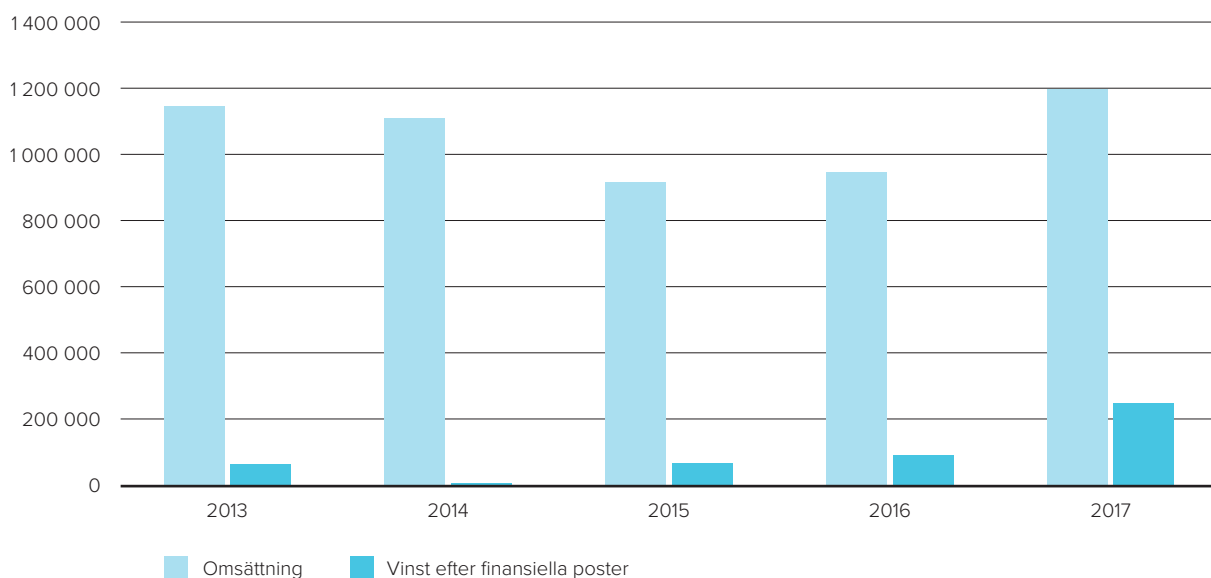

Utvecklingen för företaget belyses i nedanstående tabell.

Utveckling av företags verksamhet, resultat och ställning

Belopp i kkr	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	1 192 727	943 027	913 116	1 105 586	1 144 049
Rörelsemarginal %	22	10	8	1	6
Resultat efter finansiella poster	255 677	91 026	68 141	7 321	66 043
Balansomslutning	768 070	630 269	611 304	487 626	549 899
Avkastning på sysselsatt kapital %	46	21	14	3	19
Soliditet %	71	71	61	62	38

Definitioner: se not 23

Resultatutveckling, kSEK**Förväntningar avseende den framtida utvecklingen**

Tillverkningen av harts har minskat företagets beroende av politiska beslut. Hartsproduktionen förväntas fortsätta ge en ökad lönsamhet för bolaget. Arbetet för att öka kapaciteten och att utnyttja ännu mer av den ingående råvaran pågår och kommer att fortsätta under 2018.

Det beslut som togs av EU-parlamentet i januari 2018 om förnybarhetsdirektivet var positivt för SunPine.

Hållbarhetsrapport

SunPine omfattas av årsredovisningslagens regler om hållbarhetsredovisning. Bolaget har för att identifiera sina väsentliga hållbarhetsfrågor gjort en väsentlighetsanalys. Hållbarhetsredovisningen återfinns på sidorna 13-23 i den kombinerade års- och hållbarhetsredovisningen. Avsnitten är tydligt uppmärkta med vilket område som behandlas. Företaget bedriver en enligt miljöbalken tillståndspliktig verksamhet.

Eget kapital och dess förändring

Belopp i kkr	BUNDET EGET KAPITAL		FRITT EGET KAPITAL		
	Aktie- kapital	Fond för utveckl. utgifter	Överkurs- fond	Övrigt fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2017-01-01	6 636	253	380 809	56 684	444 382
Upplösning till följd av årets avskrivningar		-67		67	0
Årets resultat				129 090	129 090
Utdelning enligt beslut av årsstämman				-100 003	-100 003
Eget kapital 2017-12-31	6 636	186	380 809	85 837	473 468

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel disponeras på följande sätt:

Belopp i kkr	
Överkursfond	380 809
Balanserat resultat	-43 252
Årets resultat	129 090
Totalt	466 646
Disponeras så att till aktieägarna utdelas 1 506,95 kr per utdelningsberättigad aktie, totalt	100 000
I ny räkning överföres	366 647

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kkr	Not	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Nettoomsättning		1 192 727	943 027
Övriga rörelseintäkter	3	9 861	6 060
		1 202 588	949 087
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-718 437	-634 523
Övriga externa kostnader	5,7	-120 728	-125 209
Personalkostnader	4	-40 579	-36 938
Av/nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	12, 13, 14, 15	-54 396	-44 797
Övriga rörelsekostnader	6	-7 106	-13 773
Rörelseresultat		261 341	93 847
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	268	2 227
Räntekostnader och liknande kostnader	9	-5 932	-5 048
Resultat efter finansiella poster		255 677	91 026
Bokslutsdispositioner	10	-90 000	—
Resultat före skatt		165 677	91 026
Skatt på årets resultat	11	-36 588	-20 073
Årets resultat		129 090	70 953

BALANSRÄKNING

Belopp i kkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Övriga immateriella anläggningstillgångar	12	186	253
		186	253
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	13	27 246	27 533
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	254 247	283 212
Inventarier, verktyg och installationer	15	22 770	27 957
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	34 749	24 914
		339 012	363 616
Finansiella anläggningstillgångar			
Uppskjuten skattefordran		–	–
Andra långfristiga fordringar		1	1
		1	1
Summa anläggningstillgångar		339 199	363 870
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager mm			
Råvaror och förnödenheter		76 829	80 878
Färdiga varor och handelsvaror		16 193	8 101
		93 022	88 979
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		159 743	126 759
Övriga fordringar		511	1 547
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		12 251	22 206
		172 505	150 512
Kassa och bank		163 344	26 908
Summa omsättningstillgångar		428 871	266 399
SUMMA TILLGÅNGAR		768 070	630 269

Belopp i kkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	17	6 636	6 636
Fond för utvecklingskostnader		186	253
		6 822	6 889
<i>Fritt eget kapital</i>			
Överkursfond		380 809	380 809
Balanserad vinst eller förlust		-43 252	-14 269
Årets resultat		129 090	70 953
		466 647	437 493
Summa eget kapital		473 469	444 382
Obeskattade reserver			
Akkumulerade överavskrivningar		90 000	0
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	18	—	18 092
Leverantörsskulder		128 473	97 563
Skatteskulder		36 793	14 961
Övriga kortfristiga skulder		17 503	10 325
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		21 832	44 946
		204 601	185 887
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		768 070	630 269
Ställda säkerheter	19	174 624	150 000
Eventualförpliktelser	20	1 200	1 200

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i kkr	Not	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		261 341	93 847
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	21	56 923	55 475
		318 264	149 322
Erhållen ränta		268	86
Erlagd ränta		-1 523	-2 792
Betald inkomstskatt		-14 756	213
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		302 253	146 829
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning (+) av varulager		-4 043	21 263
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-21 992	-31 059
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder		14 974	50 616
Kassaflöde från den löpande verksamheten		291 193	187 649
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		–	-2
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-32 253	-43 300
Avyttring av övriga finansiella anläggningstillgångar		–	1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-32 253	-43 301
Finansieringsverksamheten			
Nyemission		–	28 350
Valutaförändring		-4 409	-114
Ökning/minskning kortfristiga finansiella skulder		-18 092	-118 504
Utbetald utdelning till aktieägare		-100 003	-27 172
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-122 504	-117 440
Årets kassaflöde		136 436	26 908
Likvida medel vid årets början		26 908	0
Likvida medel vid årets slut		163 344	26 908

NOTER

NOT 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar

Förvärvade immateriella tillgångar

% per år

20

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Följande avskrivningsprocent har tillämpats, varvid hänsyn tagits till innehavstiden för under året förvärvade och avyttrade tillgångar.

Materiella anläggningstillgångar	% per år
Byggnader	5
Nedlagda utgifter på annans fastighet	25
Markanläggningar	5
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10-20
Inventarier, verktyg och installationer	10-20

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod är densamma.

Utländsk valuta

Monetära poster (fordringar och skulder) i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster. Icke monetära poster redovisas per dagen för affärshändelsen.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkursrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Skatt

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning skall erläggas till eller erhållas från skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Uppskjutna skattefordringar redovisas för alla avdragsgilla temporära skillnader och outnyttjade underskottsavdrag, i den utsträckning det är sannolikt att framtida skattepliktiga vinster kommer att finnas tillgängliga och mot vilka de temporära skillnaderna eller outnyttjade underskottsavdragen kan komma att utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas en intäkt när följande kriterier är uppfyllda:

- De ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget, Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- Företaget har överfört de väsentliga riskerna och fördelarna som är förknippade med varornas ägande till köparen,
- Företaget har inte längre ett sådant engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar inte heller någon reell kontroll över de sålda varorna, samt
- De utgifter som har uppkommit eller förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Offentliga bidrag

Statliga stöd redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer att erhållas och att bolaget kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor.

Statligt stöd som hänför sig till förväntade kostnader redovisas som förutbetalda intäkter. Stödet intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera.

Statliga stöd för anskaffning av materiella anläggningstillgångar reducerar tillgångens redovisade värde.

NOT 2 Uppskattningar och bedömningar

Bolagets bedömning är att det inte har gjorts några uppskattningar och bedömningar av materiell karaktär.

NOT 3 Övriga rörelseintäkter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Övriga erhållna bidrag	–	50
Valutakursvinst	7 943	6 009
Övrigt	1 918	1
Summa	9 861	6 060

NOT 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Män	29	29
Kvinnor	17	16
Totalt	46	45

Redovisning av könsfördelning
i företagsledning

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	40 %	40 %
Övriga ledande befattningshavare	37 %	37 %

Löner och andra ersättningar samt sociala
kostnader, inklusive pensionskostnader

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Styrelse och VD	1 542	1 304
Övriga anställda	24 626	22 568
Summa	26 167	23 872

Sociala kostnader	11 792	10 850
(varav pensionskostnader) ¹⁾	2 615	2 507

1) Av företagets pensionskostnader avser 365 kkr (fg år 389 kkr) gruppen styrelse och verkställande direktör. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (fg år 0).

Utöver ovanstående lönekostnader har bolaget blivit fakturerade för styrelsearvoden 0 kkr (fg år 0 kkr)

Med verkställande direktören har avtal träffats om avgångsvederlag uppgående till 12 månadslöner. Avtalet gäller endast vid uppsägning från företagets sida.

NOT 5 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
<i>Öhrlings Pricewaterhouse Cooper AB</i>		
Revisionsuppdrag	221	362
Andra uppdrag	20	148
Summa	241	510

NOT 6 Övriga rörelsekostnader

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Kursförluster på fordringar/ skulder av rörelsekaraktär	4 579	4 857
Utrangering anläggningstillgång	2 527	8 916
Summa	7 106	13 773

NOT 7 Operationell leasing - leasetagare

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal:</i>		
Inom ett år	14 309	9 955
Mellan ett och fem år	23 087	24 510
Senare än fem år	13 699	12 872
	51 095	47 337

Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter avseende lokalhyror, cisternhyror, containers och personbilar.	13 352	11 368
---	--------	--------

NOT 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Ränteintäkter, övriga	268	86
Valutakursdifferenser, finansiella	–	2 141
Summa	268	2 227

NOT 9 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Räntekostnader, övriga	931	1 736
Övrig kreditkostnad	592	1 056
Valutakursdifferenser	4 409	2 255
Summa	5 932	5 047

NOT 10 Bokslutsdispositioner

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Maskiner och andra tekniska anläggningar	90 000	–
Summa	90 000	–

NOT 11 Skatt på årets resultat

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Uppskjuten skatt	–	5 565
Aktuell skatt	36 588	14 508
Skatt på årets resultat	36 588	20 073

Avstämning av effektiv skatt

	2017-01-01- 2017-12-31	%	2016-01-01- 2016-12-31
Resultat före skatt	165 677		91 026
Skatt enligt gällande skattesats	-36 449	22	-20 026
Ej avdragsgilla kostnader	-84		-53
Ej skattepliktiga intäkter	1		3
Justering skattemässiga avskrivningar	3		3
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	-		5 565
Korrigerad skatt hänförlig till tidigare år	-58		-
Förändring uppskjuten skatt	-		-5 565
Redovisad effektiv skatt	-36 588	22	-20 073

NOT 12 Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	337	262
Årets anskaffning	0	2
- Omklassificeringar	-	73
Vid årets slut	337	337
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-84	-26
- Årets avskrivning	-67	-58
Vid årets slut	-151	-84
Redovisat värde vid årets slut	186	253

NOT 13 Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	37 068	29 422
- Nyanskaffningar	162	357
- Avyttringar och utrangeringar	-	-61
- Omklassificeringar	1 438	7 350
Vid årets slut	38 668	37 068
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-9 536	-7 933
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	9
- Årets avskrivning	-1 887	-1 612
Vid årets slut	-11 423	-9 536
Redovisat värde vid årets slut	27 246	27 532
Varav mark		
Akkumulerade anskaffningsvärden	200	200
Redovisat värde vid årets slut	200	200

NOT 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	459 669	291 249
- Nyanskaffningar	759	24 014
- Avyttringar och utrangeringar	-4 905	-23 516
- Omklassificeringar	17 987	167 922
Vid årets slut	473 511	459 669
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-176 457	-154 802
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	2 378	14 653
- Årets avskrivning	-45 184	-36 308
Vid årets slut	-219 263	-176 457
Redovisat värde vid årets slut	254 247	283 212

NOT 15 Inventarier, verktyg och installationer

	2017-12-31	2016-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	66 417	65 078
- Nyanskaffningar	1 041	1 233
- Avyttringar och utrangeringar	-	-765
- Omklassificeringar	1 030	871
Vid årets slut	68 489	66 417
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-38 462	-32 407
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	765
- Årets avskrivning	-7 258	-6 820
Vid årets slut	-45 720	-38 462
Redovisat värde vid årets slut	22 769	27 955

NOT 16 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2017-12-31	2016-12-31
Vid årets början	24 914	185 198
Omklassificeringar	-20 455	-176 218
Omklassificerat till kostnad	-	-1 762
Investeringar	30 290	17 696
Redovisat värde vid årets slut	34 749	24 914

NOT 17 Eget kapital

Aktiekapital

Aktiekapitalet består av 66 359 st A-aktier och 0 st B-aktier (fg år 66 359 st A-aktier och 0 st B-aktier).

NOT 18 Checkräkningskredit

	2017-12-31	2016-12-31
Beviljad kreditlimit	200 000	200 000
Outnyttjad del	-200 000	-181 908
Utnyttjat kreditbelopp	-	18 092

NOT 19 Ställda säkerheter

	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
För egna avsättningar och skulder		
Avseende skuld till kreditinstitut	150 000	150 000
Remburs (EUR 2 500 000)	24 624	-
Summa ställda säkerheter	174 624	150 000

NOT 20 Eventualförpliktelser

	2017-12-31	2016-12-31
Övriga garantier, Länsstyrelsen	1 200	1 200
Summa ansvarsförbindelser	1 200	1 200

NOT 21 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, mm

	2017-12-31	2016-12-31
Avskrivningar	54 396	44 798
Utrangeringar	2 527	8 915
Omklassificering pågående nyanläggning till kostnad	-	928
Omklassificering pågående nyanläggning till lager	-	835
Summa justeringar	56 923	55 475

NOT 22 Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Överkursfond	380 809
Balanserat resultat	-43 252
Årets resultat	129 090
Totalt	466 646

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägarna utdelas	
1 506,95 kr per aktie, totalt	100 000
I ny räkning överförs	366 647
Totalt	466 646

NOT 23 Nyckeltalsdefinitioner

Rörelsemarginal:

Rörelseresultat / Nettoomsättning.

Avkastning på sysselsatt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / sysselsatt kapital.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i sysselsatt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

Totalt eget kapital / Totala tillgångar.

UNDERSKRIFTER

Piteå 2018-04-26

Viveka Beckeman
Styrelseordförande

Lars Stigsson

Gustav Tibblin

Ingrid Bodin

Mikio Katayama

Magnus Edin
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats 2018-05-15
Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB

Lars Nordenö
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SunPine AB, org.nr 556682-9122

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SunPine AB för år 2017. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 25-43 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SunPine ABs finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 13-24. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för SunPine AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SunPine AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 13-24. Den andra informationen består av hållbarhetsrapporten men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SunPine AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SunPine AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 13-24 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Sundsvall den 15 maj 2018

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Lars Norden
Auktoriserad revisor

STYRELSE

SUNPINE

www.sunpine.se

